

Schönberg-u na Marskim za predivo, — A. Steinbök, posestnik olejne v Št. Jurju v zgornji Austrii, za lanéno olje, — Štefan Tandler v Zinnwaldu poleg Toplic na Českim za lesne in slamne nitke za pletnino, — godivnica prediva v Ullersdorfu na Marskim za predivo, — bratje Verza v Milani za svilo.

(Častno omenjeni so bili:) Janez Bachrich na Dunaji za pripravljeno gobo, — C. J. Malvieux, velki tergovec v Peštu, za ogeršično olje, — G. B. Mattiuzzi v Varmu na Friulskim za sirovo svilo, — N. Panna in J. Alexis v Kronstadtu na Erdeljskim za volno, — Rotsch in Reichel v Gradcu za Štajarske tkavne kartače, — August Scola v Lincu za svilo, — Izak Senigaglia v Palmi na Friulskim za sirovo svilo, — g. Steiner in sinovi v Bergami za svilo, — Olivier grof Wallis, grajšak v Kolesovcu na Českim, za volno.

(Dalje sledi.)

O zadevah poglavnih ljudskih šol na Krajskim.

Pred sabo imamo navod, kako naj v poglavnih ljudskih šolah Krajskiga úk za úkam sledi, ki ga je pod naslovom „Entwurf eines Lehrganges für die Hauptschulen im Kronlande Krain“ nadzornik naših ljudskih šol g. dr. Močnik na svitlo dal za voditelja učencem. Odkritoserčno rečemo, da že dolgo smo pričakovali, kdaj se bo kaj naš g. nadzornik ljudskih šol oglasil, djansko zvediti njegove namene o šolstvu, njegovi skerbí izročnim; — prebravši omenjeni navod sedaj z veseljem povémo, da je delo velike velike hvale vredno. O pomanjkljivosti naših po starim kopitu osnovanih ljudskih šol ni dvombe več; zagovorniki njih le prazno slamo mlatijo. Ako se pa ljudskim šolam nekdanje baže pomanjkljivost očita, se ne krivičijo zavoljo tega možje, katerim je bilo poprej nadzorništvo šol ali učenje izročeno, ampak le stara sôstava (System), po kateri so vsi ravnati mogli, čeravno so vidili, da, kar je bilo pred 50 leti dobro, ne more več danes dobro biti. Zato vsak prijatelj šolstva radostno sprejme po slavnim ministru grofu Thun-u vpeljane važne poprave ljudskih šol, zlasti če so tako izverstno osnovane, kakor jih vidimo v g. dr. Močnikovim „navodu“, ktero zamoremo po vsi pravici mojstersko delo imenovati. Od stopinice do stopinice je tû za vse 3 razrede (klase) na poglavnih (mestnih) šolah učencem lepo pot pokazana, kako naj napredujejo od maliga do višjiga. Nar imenitnišimu nauku ljudskih šol, namreč rečnimu nauku (Anschauungsunterricht) in vajam govorstva in mislivnosti je v tem navodu kaj lepo pot pokazana; vse se veže organiško, vse se vjema soglasno.

(Konec sledi.)

Národske staríce.

Sedemnajsti list.

Ljubi moj Jože! Danes in še zanaprej v enem listu Ti bom od Metulj govoril, ktere so Rimljani „Metulum“ imenovali. Metulum Metulje, za Oglêjem (Aquila) po velikosti nekdanj pervo mesto, jestalo v današnji Obloški fari, tû kjer je zdaj vâs Metulje ali Metljê, to je, od podfarne vâs eno uro dalje proti Ložu. Da so nekdanje Metljê tukaj bile, ne pa kjer je Metlika, ti bom lahko dokazal:

1. Metulje so bile, kakor zgodopisnik Strabon z več družimi terdi, v Zapodji, in ravno v nekdanjem Zapodji še dandanašnji vâs Metljê stoji, okoli ktere rimske denarje in druge take spominke najdujejo. Metlika stoji pa v nekdanji Panonii.

2. Metljê pravi Appian je poglavitno mesto Zapodov in leži verh ene obrašene gore na dveh gričih

(tumulis), ktere posrednja dolina enega od družega loči. Ravno na gorskej ravnini okoli Oblok so semtertje griči najpripravniji za tako streljanje in bojevanje, kakoršno je nekdanj bilo. Metljê so bile na dveh gričih, na nižjem je stal var ali zbornica ali hiša starašinstva. Dandanašnji se temu griču Tlačica pravi; veči grič, ki zraven stoji, se pa Tlaka imenuje. Daje Tlačica zapušeno seliše, se še zdaj po tem pozna, ker je okoli in okoli pri verhu lepo vglajena, po verhi pa lepo zravnanâ, kar, kakor si je misliti, ni po natori tako lepo narejeno. Na tej ravnoti je lahko stalo veliko poslopje. Od Metlike se ne more reči, da verh ene gore leži, na kateri so griči.

3. Pri Metljah so bile globoke vode. Flor pravi, da si je vojak v strahu zavolj vodâ in sovražnikov pomišljeval, in da mu je Cesar škit iz roke zgrabil, ter prvi pred četo šel. — Ljudje po slišanju pripovedujejo, da je bilo na Resji in dalje proti Metljam jezero, ktero se je ob svojim času dalje preselilo in pri Ložu nastopilo. Ložko jezero je imelo tako preseljevanje do svojega velicega prostora, ki je od nekdanj blizo današnje Cerknice. Da je okoli Metuljskega vara jezero stalo, kažejo suhi lijaki, ki so po dolini okoli Tlačice, in ki so nekdanj vodo točili iz tal kviško. Na enej strani je sêdlo, ktero je utegnîlo li včasih ob povodnjah pod vodo skrito biti, in ktero je vezalo varsko gradiše z drugim suhim svetam. Čez to sêdlo je menda bil most, po katerim so Rimljani turne do varskega ozidja porivali. Nad tem sêdlam si je vojak, strašén od vodâ in sovražnikov, pomišljeval. Res je, da so tudi pri Metliki vode; pa Kolpa, Kropa in Lahinja bi sovražnikov ne zadrževale posebno, zlasti ker se tudi po suhem lahko v Metliko pride. Toliko za danes.

Tvoj stari prijatelj Benkov Tone.

Slovansko slovstvo.

Slavni Vuk Štefanovič Karadžić je razglasil, da v Jermenski tiskarnici na Dunuju se vnovič natiskuje Srpski rečnik, ki bo memo perviga natisa z 20000 novimi besedami pomnožen. Kakor so v prvi izdaji pri različnih besedah opisani običaji in misli naroda slovanskiga in so tû in tam dodane narodske pripovedke, tako bo tudi v tem 2. natisu, kjer bojo tudi novê besede v nemški in latinski jezik prestavljene. Cela knjiga bo obsegla 55 velicîh pól; čez 40 jih je že natisnjenih; do konca tega leta bo delo gotovo. Veljal bo rečnik v austrijskih deželah 6 gold. v bankovcih. Naročiti se zna do konca tega leta; naročivne pisma se franko pošiljajo g. izdatelju na Dunaj na „Landstrasse am Heumarkt Nr. 517 in Wien“. Iména naročnikov se bojo natisnile. Priporoči se ta besednjak živo vsim Slovincam, katerim je znanje lepoglasniga serbskiga jezika mar.

Novičar iz slovanskih krajev.

Na Veprincu. J. V. V Istrii je letošna letina slaba: grozdja je bilo okolj morja malo, više gori nekaj več; pa ni moglo dozoreti, ker je jelo poprej gnjiti. Bolje vino deržé vedar po 5 gold., špud, 52 verč, pa po 6 gold. Korún zlo gnije; zelnih glavíc bo po Učki malo, répe in korenja nekoliko več. Marúna (kostanja) je bilo niže pri morju več in lepjega, više v gori ga je megla opalila; naj lepšega cenijo po 6 gld. cent. Drugega sadja letas tukaj ni bilo nič; smokve (fige) so opreteklih zimah mnogo pozeble; samo oljke lepo kažejo. Ljudsko zdravje je prav dobro; ali zebe že tudi nas, ker je 5. t. m. sneg blizo do morja padel.

Xp. Iz Verkove pri Lutomeru. (Konec.) Še enkrat se vernem v Lutomer, znamenit teržic, v kterem in krog kterega slovenski narod biva, kterega pa